

Gamle Maal og nye Krav.

Tale holdt i Dansk Kvindesamfund den 3. December 1908.

Af Gyrithe Lemche.

(Sluttet.)

Lad os da se lidt nærmere paa denne Ret, som tillader en Kvinde at leve sammen med sit Barn for 300 Mark, paa dansk 270 Kr. om Aaret uden Hjælp af Faderen.

Ja, vi kan jo hurtig blive enige om at pleje sit Barn, have det hos sig om Dagen, kan hun i de fleste Tilfælde ikke, naar hun selv maa være ude om sit Erhverv; thi for 270 Kr. kan ikke den sparsommeligste Moder skaffe Føde og Klæder, Husly og Brændsel til sig selv og sit Barn; hun maa altsaa give det fra sig i Vuggestuer, Asyl og andre Børneinternater. Statsanstalterne vil træde i Hjemmenes Sted, og Moderens Ret til at have et Barn vil straks blive reduceret til, Moderens Ret til at faa et Barn. Men saa er vi straks inde paa Akkorderinger med den Naturlov, som Kravet om hver Kvindes Moderret skulde støtte sig paa; thi Naturens Lov byder, at Moderen beholder sine Børn hos sig, saa længe de ikke kan klare sig selv; og kan ikke Forholdene tillade hende det, saa vil Retten til at faa et Barn ingen Lykke bringe hende, men kun Sorg og Besvær, og hun vil snart søge den unaturlige Udvej at forhindre Barnets Tilblivelse, hvilken Udvej jo ogsaa den frie Kærligheds Lægprædikanter giver direkte Anvisning paa. Men lad os saa bare være fri for disse Deklamationer om Naturlovenes Efterlevelse! Jeg kan ikke med min bedste Vilje se, at Kvinderne har nogen Fordel af at ombytte ægteskabelig Afhængighed med denne saakaldte økonomiske Uafhængighed, og jeg kan kun se, at et stort Antal af Børn, som før havde et Hjem, saa tarveligt det end kunde være, i saa Fald vil være uden Hjem. — Saa er der Mændene tilbage, og jeg tvivler ikke om, at mange af dem til en Begyndelse i det mindste vil føle denne nye Ordning som en stor Befrielse og se at faa

saa megen Glæde som mulig ud af deres Assurancepræmie, ligesom jeg heller ikke tvivler om, at der staar Mænd bag denne »Samfundssag« — men jeg tror ogsaa, og jeg véd, at et stort Antal af Mænd vil foretrække Samlivet med deres Børns Moder og betragte Arbejdet til Familiens Underhold som en Ret, ingen Statsgaranti skal tage fra dem; og disse Mænd og deres ulovlige Hustruer vil danne ganske de samme Hjem, som de gode Ægteskaber dannede, og Verden vil se op til dem med dobbelt Agtelse og Beundring, fordi de ifølge den ny Ordning er blevne Undtagelser, og der vil i den offentlige Mening danne sig akkurat den samme Kløft mellem saadanne varige Samliv og de løsere Forbindelser, som der nu er mellem gifte og ugifte Forhold. Skammen, som klæber ved de sidste, vil klæbe der ligesaa meget som før, og vi vil blot i Stedet for nu at skelne mellem ægte og uægte Børn, til den Tid skelne mellem Børn, som har en Fader og Moder, og Børn, som kun har en Moder, og Fordelen vil som før være paa de førstes Side. Intet vil være vundet, men usigelig meget vil være tabt. Lovens skrives ikke for dem, som bærer Lovens skreven i deres Hjertes.

Men den skrives for de svage, de skrøbelige, som trænger til en stærk Haand for at holde sig oppe, og den skrives for de hensynsløse, de overgribende, som uden Lovens Skranker vilde træde de smaa og svage under Fødder. Disse sidste er det, som i første Linie vil nyde godt af en Samfundsordning med Moderskabsforsikring og en Opløsning af Familieforholdet. Enhver Kvinde, som de finder det værd at eje, vil de betragte som deres Prise og forlade hende, saa snart et nyt Bytte frister dem; — og hvis ingen anden frister dem, hvis